

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$ an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4:50 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 12 cor. $\frac{1}{4}$ an
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Reuniuni de femei.

(r) Celce trece prin comune să-
săști, e surprins de îngrijirea, ce se
pune acolo pe locurile publice. Ab-
străgând dela atavicul rîu ce per-
curge comuna, de umbroșii ori ro-
ditorii pomi, cari se înșirue ca tot
atâtea buchete pe strade de-alungul,
va avea oricine ocaziune a vedea
și lucruri neobicinuite. La cel mai
de frunte loc, ca o grădină rotundă,
cu laviți, cu arbori de jur împrejur,
îngrădit și îngrijit e locul, unde se
dansează. Intrarea în progradia bi-
sericii e de regulă o poartă de fier,
ce se închide grav subt boltitura ri-
dicată și simbolică. Prin grilajul de
fier văpsit totdeauna proaspet, și se
va desfăta privirea în admirabilul
parc, din sinul căruia se ridică în
stilul ei gotic impozanta biserică de
piatră. E o recreare a sufletului, o
elevare a simțului estetic chiar și
numai gândul unei plimbări până la
ușa bisericii, pe cărarea aceea scrip-
toare de curățanie și umbrită de
brațele răslețe ale brazilor și teilor.
Ce grupuri admirabile de flori apoi
în jur de jurul bisericii, ce pajște
verde!

D'apoi încă cimitirul! Adevărat
loc de odihnă. Așa simetrie pretu-
tindenea, așa colori. Umbra mola-
tecă și văzduhul senin, ce scânteie
pe deasupra miilor de flori, par'că
il chiamă mereu pe ostenitul trecă-
tor din aceasta lume trecătoare, la
sânul etern al mamei tuturor, care
este pământul.

Și așa mai departe alte și alte
lucruri, cu cari ochiul nost nu este
deprins. Colo o fântână, ce își varsă
abundanta de apă pe țevi de fier,
ca să fie bogdaproste celor însetați,
dincolo o tablă comemorativă, un
mic monument, care amintește o
biruință, o sărbătoare culturală, ori
națională. Nu mai amintesc apoi de

edificii cu menire specială, de școli
de fete, orfanotrofii, case pentru petre-
ceri, pentru conveniri publice, pe cari
le vei afla iubite cetitor și în co-
mune modeste. Tot lucruri, la cari
ochiul nost nu e datat și mintea
noastră nu este deprinsă. Surprin-
derea ne va fi însă și mai mare,
când vom ceti pretotindenea, la a-
ceste trofee ale unui spirit înălțat,
ale unei culturi alese, că celce a
făcut toate aceste este — Frauen-
verein — reuniunea de femei. De
curățanie, de îngrijirea locurilor pu-
bliche, cari în definitiv sunt testimo-
niile cele mai eclatante a culturai
și spiritului estetic, de care sunt
stăpâniți locuitorii, se îngrijește fe-
meia. Bisericile, școlile, cașinele,
localurile lor sunt tot atâtea juva-
ere. Fetele lor cultivă floarea de
când sunt mititele. Cimitererele, pro-
gădiile sunt parcuri, cari îți înalță
sufletul în aceasta apropiere de e-
ternitate.

Mai e lipsă oare, ca să mai
facem vre-o comparație cu cele,
pe cari le avem noi? Mai este oare
popor, care să aibă cimitererele no-
stre? Pe râpe, pe eari earna nu poți
urca, decât cu primejdia vieții, pe
locuri sterile, fără arbori, fără um-
bră, fără îngrădituri — e revoltă-
tor. Și flori? Morților flori! Când
cei vii de abia le cunoaștem! Porci,
oi, vitele satului se pre-
umblă de-a valma prin locul de re-
paus al părinților nostri. O adevă-
rată barbarie. În lăuntru bisericii e
tot așa de trist. Acoperitoarele de pe
prestol adese sunt nespălate, mur-
dare, grețoase. Păreții nevruiți, fe-
restile întransparențe de fum și ne-
curăție. Pe jos nespălat dela face-
rea bisericii, hainele preotului sparte,
murdare, urâte. Localuri de con-
venire, de petrecere cinstită nouă nu
ne sunt cunoscute. Pentru oamenii
nostri numai un loc de veselie, de
convenire, de dans este — crișma.

Mânați astfel în crișmă din necesi-
tate se abrutizează și cei mai buni.
Rachiul și beția n'a fost nici când
mijlocele, cari pe un popor să-l ri-
dice la o concepție de viață mai
elevată. Până când nu vom pune în
mânilor femeii mijloacele regenerării
societății noastre dela sate, nu vom
putea face nici un pas înainte. Fe-
meia română nu este mai puțin ac-
cesibilă a tot ce e bun, nobil, fru-
mos, ca ori-care altă femeie. Iar'
în hărnicie și istețime poate e fără
păreche. Lipsește numai preotul, care
să-i spună de spiritul timpului și
de marea îndatorire, care o așteaptă.
Lumea e scârbită de viața brutală
în care petrece, aspiră cătră alte
sfere. În aceasta prefaceră femeia
trebuie să fie chiagul. Ea va fi sim-
bolul a tot ce e frumos, estetic și
moral. Dar nu femeia singuratică,
ci — reuniunea de femei. Azi numai
asociația tuturor celor buni, celor
de un gând, celor nobili e ohezășia
unui rezultat sigur. Deci aș cere
în tot satul o reuniune de femei. Așa
cum au sașii. Cu aceleași îndatoriri
ca sași. Să fiu eu consistoriu v'as
asigura, că în cursul unui an n'ar
mai fi parohie fără reuniune de fe-
mei. La sași nu femeile și-au în-
ființat reuniunile — le-au înființat
preoții. Nu ele le conduc, le con-
duce preotul. El e sufletul, inițiativa,
conducătorul tuturor societăților
umanitari-naționale pe sate. Ș'apoi
încă una: punctul prim din refera-
dele protopopilor pe anul expirat
ar forma activitatea reuniunii de
femei. Domnilor, în evoluția so-
cietății omenești nu este stagnare.
Cel-ce nu merge înainte, dă îndă-
răpt. Băgați de seamă, că cea-ce
azi multor ni se pare un lucru ba-
gatel, mâne va fi o crimă împotriva
celor mai de seamă interese ale
unui neam.

Ajutorarea familiilor rezerviștilor. Familiile rezerviștilor chemați la arme vor fi ajutate din partea ministrului de finanțe, cam peste două săptămâni. Comitetele și-au trimis referadele lor în această privință, iar în ministerul de honvezi se fac acum calculările de lipsă, ca apoi cei îndreptățiți să fie înaintați ministrului de finanțe, care le va asigura ajutorul.

Comisar ministerial în Săcuime. Guvernele și maghiarii nu știu, cum să trateze mai bine pe săcui, ca aceia să nu ducă lipsă de chiar nimic în valea aceasta a plângerii. Statul a înființat special pentru ei o *comisiune săcuiască*, care grijește și de cel mai sărătoc săcui și numai că nu-i bagă și bucătura în gură. Porci, oi, vite de prăsilă capătă săcuil până bate în palme, feciorii lor învață meseriile gratuit unde voesc în țară, sunt asile pentru fetele lor, pensioane, stipendii, ajutoare. Statul a început tăierea pădurilor erariale de pe munții săcuiești, ca săcuil să nu emigreze în România, și la tăiat, transport și celelalte lucrări atâta câștigă săcui noștii, încât Sâmbătă seara beau șampanie ca domnii cei mari. Cu toate aceste guvernul a încredințat pe fișpanul din Vászrhely Dr. Bernády György, ca în calitate de comisar ministerial să percurgă pământul săcuiesc și să se informeze la fața locului, că ce ar mai fi necesar să se facă pe terenul *industrial*, ca opera aceasta de săcui mântuitoare să fie deplină. Bernády a și cutreerat săcuimea, a primit deputații, memorande a toastat la banchete și încărcat cu bogată experiență s'a întors acasă. S'a ales din toată călătoria cu un singur fapt pozitiv. Orașul Sepsiszentgyörgy cere permutarea tribunalului din Kézdivászrhely acolo. Acesta din urmă protestează. Incolo n'au săcui de nimica lipsă. Cel mult de bani....

Sași caută coloniști. Compatrioții noștri sași se tem grozav, că se prăpădesc. Organele lor de publicitate sunt desperate, șefii oficiilor, preoțimea, factorii vieții publice se agită mereu, că se sting. Au pornit o hotărîtoare luptă împotriva căsătoriilor sterpe și a sistemului de au copil, au fixat cauzele decreșcenței publice, toate înzădar. D-na Erika Schuller a emis acum într'o conferență ideea, că în fața acestei primejdii naționale se impune o acțiune hotărîtoare. Trebuie colonisați copii streini (șvabi și țipseri) rămași orfani și lăsați pe strade. Cei mici să fie crescuți în orfanotrofiile lor, iar cei mai marișeri, dați pe sate la familii fără copii, ori cu puțini copii. Din aceștia să fie recrutați economii și măestrii. D-na Schuller e împotriva creșterii băieților în penzioane și internate, unde nu se poate obține nici o creștere individuală, ci băiatul ese cu sufletul gol în viață.

Decepții literare. Despre renumiții curuți ai lui Thököli și Rákoci istoria și literatura maghiară mai nouă are strălucite pagini. Mai ales poezia acestei epoci e deoduoșie, care stoarce lacrimi și din ochii celui mai impasibil om. În aceasta poezie, care formează o deosebită pagină în istoria literaturii maghiare se oglindește nu numai istoria fidelă a acelei epoci, dar în ea se sbucimă și sufletul profetic al generațiilor mari de pe atunci. Se cântă așa de caracteristic despre neamul blăstămat, de nici să fie de astăzi, din zilele noastre... Ne higy magyar a németnek... Sunt vechi și totuși așa de actuale poeziile aceste de nici să fie... false. Adevărat e, că de fapt sunt false. Mare senzație e în cercurile literare ungurești, că poeziile curuților sunt în mare parte făcute de renumitul istoriograf și scrutător al epocii lui Tököly și

Rákoci: Thali Kálmán. Un literat, Tolnay Vilmos, a documentat aceasta într'o conferență a sa dela Philologiai társaság. Iar un altul, profesorul universitar Riedl Frigyes, s'a anunțat cu alte multe dovezi, că poeziile curuțești ale lui Thali sunt — falșuri. Le-a făcut bătrânul, ca se convingă lumea, că ura maghiarului împotriva neamțului e moștenită din vechime.

Ce preț vor avea după aceste documentele istorice a acestei epoci, publicate de același Thali, o vor spune istoriograful maghiari cu altă ocaziune. Aici numai atâta accentuăm, că în istoria literaturii maghiare, epoca curuților, cu poezia ei specifică se bazează întreagă pe poeziile aflate (?) și publicate de Thali, iar istoria acestei epoci stă deasemenea sub influința datelor create de același. Ce decepții, ce rușine! Par'că îl vedem pe Szadetzki dela Cluj, cum aruncă cu piatră asupra sfărâmurilor de legende și îi amenință cu blăstămii națiunii maghiare. Numai Moldován Gergely va tăcea. El, când e vorba de falșuri le caută în istoria și literatura românească, ca să ne prezinte publicului unguresc pe noi, ca pe oameni, cari ne clădim istoria și viitorul pe — neadevăr.

Corespondințe.

Din dieceza Lugojului.

Exerciții Spirituale la Mănăstirea Prislopului.

Despre ce acum 2—3 ani cu atâta dor, dar numai ca despre o utopie scriam în „Unirea“, iacă s'a împlinit! S'au pus la cale exercițiile spirituale pentru preoți în dieceza Lugojului nu din inițiativă privată, nu ca apariție sporadică, ci la dispoziție arhierescă ca o pornire generală. Il. Sa noul episcop al Lugojului, Dr. Valeriu T. Frentiu,

FOIȚA.

Din luptele și zbuciumările unui preot sfânt.

A trăit prin mijlocul veacului trecut în comuna Ars din Franca un preot cu numele Ioan Maria Vianey († 1859) care prin sfințenia vieții sale s'a făcut cunoscut în lumea întreagă. A dus o viață pastorală plină de succese. Vestea sfințeniei lui s'a lătit în curând, și urmare a fost, că Ars a devenit un izvor de grații dumnezeiești, unde alergau la picioarele sfântului mii și mii de indivizi, ca să-și recâștige liniște sufletească și mângăere sfântă. A făcut în decurs de câțiva ani, ca lumea întreagă să-l cunoască și să vorbească de el și de parochia lui, și din satul acela nebăgat în seamă, a făcut un loc de peregrinaj dintre celea mai însemnate, unde să făceau, și se fac azi: la întrevinerea lui nenumărate minuni.

Deși omul acesta se ivește pe orizont ca o ființă dintr'altă lume, par'că desbrăcat de toate legăturile și cătușele trupului, deși a trăit o viață cu adevărat sfântă (acum e în decurgere procesul de canonizare) cu toate acestea nu a fost scutit de persiflarea și calumnierea oamenilor. În preoțimea din comunele învecinate nu numai că nu a dat

de tovarăși cari să-i fie mână de ajutor întru sfințirea și mântuirea sufletelor, ci înșiși preoții l'au fost dușmani pe față. Într'una curgeau însinuările și părerile la scaunul episcopesc în contra lui, că... s'ar folosi de boscoane, că ar crește poporul în superstiție, că ar fi un descreeat și un amăgitor ordinar etc.

Întrebându-l cineva, că oare neplăcerile acestea nu cumva li conturbă liniștea sufletească a răspuns: „Crucea, crucea — exclamă — poate să fie în stare ca să răpească liniștea crucii? Doar' crucea a adus pacea în lume; ea trebuie să-o aducă și în inimă! Toată nefericirea noastră provine din faptul, că nu iubim crucea. Frica ce o are cineva de cruce, face să crească numărul crucilor. Crucea încetează numai decât de a fi cruce, când nu-o purtăm cu abnegațiunea cuvenită și spre mărirea lui Dzeu. Suferința purtată în liniște și cu paciință su-i suferință mai mult. Ne plângem că suferim, deși ar trebui să ne plângem, că nu suferim. Îndeajuns, mai ales dacă luăm în seamă că nimic nu-i 'n stare să ne-apropie mai mult pe Hristos, decât purtarea crucilor. O cât de sublim se unește sufletul cu Dl. Hristos, prin virtutea iubirei și prin cruce! Nu pot pricepe cum de poate fi un creștin să fugă de cruce și să nu o iubească! Oare nu fuge totodată și de Acela care a vrut să se pironească pe cruce și să moară pentru noi?“

Iar de estă dată a zis: „Contrazicerile

ne aduc la cruce, iar crucea ne conduce la poarta cerului. Și ca să ajungem la ceriu, trebuie să fim desconziderați... În lume numai aceia-s fericiți cari și între suferințele vieții și pot păstra liniștea sufletească: aceștia gustă plăcerile destinate fiilor lui Dzeu... Toate durerile se îndulcesc, dacă le suferim în unire cu Hristos... Suferință! Ce va să zică asta? Suferința durează numai o clipită. Dacă am putea petrece în ceriu opt zile, am ști prețui valoarea suferințelor de-o clipă; atunci crucea nu ne-ar fi destul de grea, și durerea noastră n'ar fi destul de amară. Crucea e darul lui Dzeu, pe care îl dă prietenilor săi.

O cât e de frumos să te aduci de jertfă lui Dzeu în fiecare dimineată și când jertfa asta e primită pentru iertarea păcatelor noastre!... Trebuie să ne rugăm, pentru ca să iubim crucea, și atunci va deveni dulce. Asta-i experiența mea de 4—5 ani. A trebuit să sufer multe umiliri, multe contra-ziceri și defaimări. O... am avut și eu crucile mele... am avut poate mai multe, decât am fost în stare a suporta. Am început a mă ruga ca să iubesc crucea... și am devenit fericit... Să nu întrebăm niciodată că de unde ne vine crucea, de vreme ce totdeauna e trimisă de Dzeu. Suferințele ni le dă Dzeu întotdeauna, ca prin ele să ne arătăm iubirea.“

Nu era zi, în care să nu primească mai multe epistole, în cari se înșira pomelnicul

cât ce și a ocupat scaunul arhieresc, s'a și apucat de restaurarea tuturor întru Hristos. A început cu preoțimea, prescriind, ca fiecare preot să iee parte la exercițiile spirituale, ce s'au ținut în 3 grupe: grupa I. la Lugoj, grupa II. și III. la Mănăstirea Prislop.

Fiecare dintre aceste 3 grupe a ținut câte 5 zile, începându-se Luni după amiază și sfârșindu-se Vineri dimineața. Cele dela Mănăstire au fost conduse de P. Cuv. Sa părintele ieromonah și egumen Leon Manu. Preoții participanți s'au depărtat dela ele plini de mângâiere sufletească, după ce li s'a dat, ca pe câteva zile rețrași dela grijile lumesti, au putut să se ocupe numai de treburile lor sufletești, meditănd asupra celor ce ei de atâtea ori le-au spus poporenilor. Părintele Manu e un foarte bun cunoscător al împrejurărilor, între cari trăiesc preoții noștri. Fiind apoi și orator de forță, meditațiile și conziderațiile lui au fost o adevărată plăcere a le asculta. În fiecare zi au fost 3 meditații și o conziderație. Ordinea de zi a fost altele următoare: dim. la 5 sculare, la 1/26 rug. de dim., mezonopterul; meditație; sf. Liturghie (ascultată). La 8 dejun, la 9 ceasurile I, III, IV. La 1/211 meditație, la 3/412 examen de conștiință, la 12 prânz. La 2 ore conziderație, la 3 ceasul IX. și lectură pie, la 5 meditație, la 1/27 canon către Isus, etc., la 7 cină, la 1/29 rug. de sara și culcat. La masă cetire din s. Scriptură, după masă adorație. Era o adevărată delectație, să vezi preoți bătrâni și cari nici odată nu au mai participat la exerciții, primblându-se singuri și reflectând la cele propuse spre meditare.

Preoții participanți mulțumesc și pe aceasta cale pâr. Leon Manu pentru aceste ss. exerciții și-i doresc, să poată munci multă vreme cu rod îmbielșugat spre restaurarea vieții creștinești! N.

Cvinqvenalele și bienaliștii.

On. Frați! iubiților colegi bienaliști! Din faptul că congrua care sa dat sub titlul de: „Szegényebb javadalmazásu lelkeszek részére“, pentru noi bienaliștii Archidiecesei s'a împărțit nu după scopul titlului ce-l poartă și pentru care a fost menită, ci chiar în defavorul nostru al acelora care eram preponderativi în gradul cel mai potrivit cu titlul aceleia; — precum și din faptul că: cvinqvenalele asemnate deja pe semestrul I al acestui an 1913, cari poartă titlul „Korpótlék“ sunt împărțite nu după modul care-l recere titlul seu, nice pe basa unei egale îndreptări, ci după o basă pe care nice unul nu o poate cunoaște, în nrma căreia chiar noi preoțimea bienalistă ne vedem iarăși așezați în fața unei desconsiderațiuni la statorirea măsurii de remunerațiune în ameliorarea sortiei grele și amare cu care e apăsată aceasta corporațiune preoțească. Iubiților frați și colegi, după astfel de lovituri la nice un cas nu mai putem figura ca în tocmă cultivatori în via Domnului cu aceiași resplată pentru activitate de care se bucură cei cu pregătire sistematică, — dovadă cum-păna măsurii cu care ni se măsură remunerațiunea pentru activitatea prestată de noi.

Fost'a introdus cursul bienal din motive cari poate și noi le știm, dar mai bine ca noi le-au știut bunii noștri părinți superiori, cari atunci le-au aflat de lipsă introducându-le, după a căror absolvare ne-au declarat de apți a fi puși în *cura animarum*, și ni-a trimis ca cultivatori în grădina sfintei noastre biserici, cu mandatul a cultiva, uda și plivi florile credinței, dragostei și nădejdei în Dumnezeu, pre cari mai întâiu Isus Hristos le-a sămănat în inimile credincioșilor săi, ca în un lan moral merit spre aceasta, — spre care scop și noi am fost dispuși cu una și

aceiași chemare — cu unul și același obligamânt de a presta și oferi marelui Dumnezeu în urma activității noastre, aceleiași roduri bune și gustuoase, pe care și alții cu resplată mai bună sunt obligați numai tot în același mod a le presta și oferi.

Dacă înainte de congrua a fost în vigoare cursul teologic de 2 ani, — oare cine poate afirma, că doară noi am purta vina în urma căreia am fost chieamați sa umplem golurile unde nu a mers nime?

Noi nu suntem puși în *cura animarum* ca ori-și-care preot? Oare activitatea în via Domnului nu este tot atât de costisitoare și pentru noi ca și pentru alții? Oare noi nu figurăm sub steagul lui Isus Hristos, ca ostași trimiși la luptă pentru mărirea Lui? Oare, în țara asta nu putem fi și noi socotiți ca ostași, cari se luptă pentru înălțarea tronului înalt împărătesc? pentru sănătatea acelei familii înalte? pentru pacea și liniștea patriei și a neamurilor cari o întrețin?

Oare, să nu mai fie și pentru noi un razăm de care să ne putem prinde și anina spre ajungerea unei speranțe, că barem în oara a 11-a doară ni se vor putea ameliora năcazurile și suferințele, ce de veacuri le-am îndurat și le îndurăm? Să ne rugăm deci celor competenți, cari ne-au dispus de atari pentru întervenire la remunerațiunea noastră amăsurat activității la care și pe noi într'o formă ne-au obligat.

Toate acestea ne impun o datorință strictă! ne împing pe toți la o luptă legală, constituțională față de remunerațiunea noastră, în mod drept statorită activității în care suntem puși și de care toți aceia cu datorințe egale se bucură în măsură mai mare, neputându-se admite nici o împrejurare în urma căreia s'ar putea apăsa cum-păna dreptății în defavorul nostru, lasându-ne prin aceasta în sistemul grav al tim-

„crimelor“ sale. Într'o epistolă era scris: „Dle Părinte, dacă cineva are atât de puține cunoștințe teologice ca Dta, aceluia nu iar fi permis să asculte mărturisiri...“

Și bărbatul acela, cari nici odată nu avea vreme să răspundă sutelor de scrisori în cari îi cereau sfaturi și mângâeri, nu-și putea reține bucuria etind șire ca cea de mai sus! Prințând condeii lui răspunse respectivului: „Cât de multe motive am ca să te iubesc. Dta ești singurul care mă cunoști!“

Decăteori se întâmpla să trimită episcopul câte un delegat care să se convingă dacă sunt adevărate insinuările și pările ridicate asupra lui. el totdeauna zicea cu umilintă: „Aș vrea să mă ascund într'un colț de lume unde să vărs lacrimi pentru păcatele mele.“

Răutatea dușmanilor a degenerat până într'acolo, încât nu s'au sfiit să acate afșuri chiar și pe ușa bisericii, și pe căsile parohiale, unde era arătat în culorile celea mai întunecate ca un imoral, fariseu etc.

— Ia zis cineva, că respectivii trebuiesc să fie foarte răi. „O nu — răspunsă sfântul cu blândețe, aceia nu-s răi; ei știu despre mine mai multe decât alții și ei mă cunosc mai bine. Cât de mult m'am bucurat când m-am văzut călcat de lumea întreagă în picioare, ca noroiul de pe drumuri.“

— Dar Părinte, cum poate cineva să te acuze că ai trăi o viață atât de ticăloasă?

„O vai, viața mea totdeauna a fost ticăloasă. Totdeauna am trăit ca și astăzi. Și niciodată nu m'am putut ridica la nici o perfecțiune.“

Iar când un preot s'a plâns lui Vianney că nu mai poate suferi atacurile ce sunt împotriva cinstei lui ia zis: „Prietine! fă ca mine, dă-le pace oamenilor să te vorbească. Că după ce vor zice tot ce vor avea de zis ne mai având ce vorbi, vor fi siliți să tacă.“

Și el și-a continuat calea spre regenerarea parohiei sale. Cu toată dușmănia și împotrivirea contrariilor, a făcut din parohia sa un model, care poate servi de exemplu pentru ori ce preot. A trăit în zilele noastre, deci a luptat cu greutățile, cari ne stau și nouă în cale, și a arătat în modul cel mai strălucit, că să poți delătura, numai cât să recere voință și hotărâre tare. Când și-a ocupat postul de părinte sufletesc al celor din Ars, acolo erau stări desperate. În comună erau două crișme cari rivalizau cu biserica. Cu blândețe și înțelepciune a făcut, ca mai întâiu să dispară una, apoi ceialaltă.

Dar nu s'a oprit la succesul acesta. În sat nime nu știa de euharisticula Hristos iar adorațiunea lui pentru poporeni era ceva necunoscut. Cunoșcând faptul acesta Vianney a început înștruirea poporului, care s'a sfârșit cu adorațiunea perpetuă a trupului lui Hristos.

Cât de frumos ar fi să vedem și pe

la satele noastre, cum plecând omul la câmp, ajunge înaintea bisericii.

Instrumentele le razimă de ușă și intră. Și conversează cu Isus 1 minută, 2, 5 ori mai multe. Pentru ce nu ar fi în stare să lucre și preoțimea noastră ca un Vianney?

Pe lângă acestea a introdus cuminecările dese și rugăciunile de seara comune. După ce cinau oamenii trudiți de lucrul câmpului să trăgea un clopot, care pe toți îi chema la biserică. Aici ziceau în comun rugăciunile de seara, apoi după o scurtă alocuțiune mergeau la culcare.

Apoi cu câtă sărăcie, a ridicat un azil pentru creșterea fetelor sărace și fără ajutor, cu scopul ca să le scoată din brațele imoralității, și se îngrijea de ele ori măritându-le, ori împraștiindu-le ca servitoare pe la casele creștine. Și azilul acesta a fost baza unei mănăstiri de călugărițe de astăzi. Să nu creadă nimenea, că azilul acesta avea ceva fond la dispoziție. O nu, să susținea numai și numai din mila sătenilor, și din elemozina peregrinilor. Să spune, că odată erau spre gătate bucatele. Elevele erau cam 50 de inse, și aveau numai două pâni. Bucătăreasa (o femeie miloasă din sat, care făcea pe bucătăreasa numai din bună voință, și pentru mărirea lui Dzeu) ar fi copt pâne dar nu era din ce. Ca totdeauna s'a plâns părintelui.

Vianney s'a cam întristat, dar în momentul următor a zis hotărât: Fă aluatul, și dăi pace până mâine.

pului de azi tot în aceleași lipsuri grele și griji istovitoare, în care am tost și până aci.

Așteptăm cu totadinsul și cu ajutorul bunilor noștri Archierei delaturarea nedreptății și rușinei cu care s'a dat și se dă în noi chiar fără vina noastră. Cerem considerațiune dreaptă dela cei competenți, cari pot să satisfacă în cumpenirea dreaptă a măsurii de răsplată după cum recere obligământul, care ne este impus față cu activitatea noastră de preoți, ori alternativ, ușurarea muncii s'au obligământului nostru în activitate, amăsurat resplatei de care suntem și învredniciți. Fraților! dacă Blajul ne-a fost locul de unde am fost dispuși la muncă în sfera carierei noastre, ce și noi cu drag o-am primit, ar fi destinul nostru, mai mult ca totdeauna, astăzi, să ne intrunim — cu învoirea Superiorității — toți bienaliștii acestei archidieceze, iar acolo într'o adunare colegială să ne înțelegem asupra pașului ce avem de purces în aceasta chestiune, care ne chiamă cu toată insistința, spre delaturarea nedreptății și rușinei cu care suntem învăluiti nu numai noi, dar chiar și cei care ne-au aflat de apți în cultivarea viei Domnului.

Glasul unui bienalist.

Pagini științifice.

Energia mecanică a inimii omenești.

Vedem de aici, că energia mecanică a inimii este îndoită: potențială și Kinetică. Să calculăm cu fiziologii moderni aproximativ toată energia inimii. Spre acest scop

Dimineața, covata era plină de aluat, ca de regulă. Minunea aceasta să adevărește din partea alor mai mulți martori, și împreună cu alte minuni nenumerate să află în „Biografia lui Ioan Maria Vianney de Alfred Monnin“.

Pe lângă acestea bisericuța cea veche din Ars a mărit-o, lărgindu-o cu cinci capele, și mai pe sus de toate ar trebui să arăt vieța morală a credincioșilor lui, la care a fost în stare să-i ridice, și care e scopul principal al tuturor preoților. Dar cred să fie de ajuns a mai aminti faptul, că pe zi 18—20 de ceasuri le petrecea ascultând mărturisiri. Tot timpul și-l petrecea mărturisind și cu toate acestea a avut vremea să facă lucruri atât de mărețe.

Și oare cum să explică faptul, că parochienii din Ars se spovedeau atât de des, și li dedeau atât de mult de lucru preotului lor, până când sătenii noștri, chiar și în zilele sfinte ale postului să imbulzesc atât de puțin la mărturisire? Eu cred, că nici francezii aceia nu au fost mai buni decât românii noștri, dar *altul* a fost cine să-i învețe și să-i păstorească...

Am văzut că și Vianney a avut o mulțime de dușmani; dar nebăgându-i în seamă

vom considera numai mișcarea volumului și accelerarea cantității sângelui uman. Privim deocamdată ventricolul stâng.

A) Pentru stabilirea energiei sale mecanice ne servim de următoarele date:*)

- Volumul ventricolului stâng $V=60$ ccm.
- Cantitatea sângelui încăpător $C=64$ grame
- media presiune aortică $p=15$ cm/sec. Hg.
- iuțea maximală a sângelui în aorta $v=50$ cm/sec.

Cantitatea sângelui împins în aortă la fiecare sistolă depinde 10° de excesul diastolic ce se îngrămădește în ventricol (auxocardia) și 2° de gradul constrângerii sistolice ventriculare (meiocardia). Ambii factori variază cu circumstanțele, așa că este imposibil să determinăm exact cantitatea de Volkmann și Vierordt 185.5 gr. și 180 gr. sunt exagerate de tot; mai în acord cu adevărul sunt datele lui Fick (50—75 gr.), lui Tigerstedt (50 gr.) și Zuntz (60 gr.). Cu savanții moderni admitem media 64 grame.

Acuma iată calculul:

a) Pentru energia potențială (Ep). — Ea ecvialează puterii înmulțite cu drumul.

Puterea (P), exprimată în Lyne, ecvialează presiunii 15 cm Hg (a cărui greutate specifică este 13,6) pe cm. pătrat, gramul fiind 981 dyne.

Așadar:

$$P = 15 \times 13,6 \times 981 = 200,000 \text{ dyn.}$$

Drumul (D) primim aicea 60 cm, deoarece 60 cm este volumul, iar 1 cm pătrat suprafața.

Deci:

$$Ep = P \times D = 200,000 \times 60 = 12,000,000 \text{ erg.}$$

b) Pentru energia Kinetică (Ek). —

*) Cfr. Nagel. Physiologie.

și-a continuat calea spre perfecțiune. Apoi cu blândete și bunăvoință a știut, ca în decurs de opt ani să facă din toți inimicii săi prietini. Preoțimea ce-i drept poate fi sedusă de patimi omenești, dar ea cedează totdeauna în fața adevărului și văzând puterile dumnezeiești cari lucrau prin Vianney, prin prețuia lor i-au dat satisfacție cuvenită pentru durerile și ocările ce iau fost cauzat.

Știm și vedem zilnic, că lumea toate le întoarce pe dos. De să face un început bun, totdeauna să pun și stavile în calea lui. Dar dintr'e începuturile, mai multe pedeci întâmpină opera de regenerare sufletească a preoților. Faptul își află esplicarea în împrejurarea, că preoții declară rezel patimilor omenești cari știa cât sunt de puternice, și care țin lupta până la ultima picătură... Nu-i mișcare înspre bine, care să nu fie luată peste picior. Și Doamne, cât de mulți sunt, cari se poticnesc la prima piedecă și i-și perd curajul. Cât de mulți sunt, cari intrând în viață au atâta însuflețire în inimă, și au atâtea planuri mărețe, dar foarte rari sunt aceia, cari știu să treacă la ordinea zilei peste reflecziunile și patimile semenilor săi!

Iar cine rabdă până în sfârșit, vedem că ajunge la rezultat.

Și oare câți dintre noi vor purta crucea cu tăria lui Vianney??

Ioan Belu.

Pentru a da unei cantități de 64 gr. o accelerare de 50 cm/sec, ne trebuie o putere ce o exprimăm așa:

$$Ek = \frac{m}{2} v^2 = 32 \times 2500 = 80,000 \text{ erg.}$$

Nu putem omite accelerarea pornită în inima însăș precum și în organele adiacente: cantitatea acestor mase fiind 2×350 gr. iar va fi cam de 8 cm/sec, sau această energie parțială

$$Ek_1 = \frac{m}{2} v^2 = 350 \times 60 = 20,000 \text{ erg.}$$

Adunând ambele sume aflăm, că energia Kinetică totală (Ek) în ventricolul stâng ecvialează:

$$Ek = 100,000 \text{ erg.}$$

Mai rămâne să precizăm energia ventricolului drept și ambelor auricule. — După cercetările lui Chauveau presiunea în arteria pulmonară ecvialează unei $1/4$ până $1/3$ acelei din aortă. Prin urmare nu vom greși, dacă vom admite cu Zuntz, că munca ventricolului drept dinpreună cu cea a auriculelor face cel mult $1/3$ a muncii totale în ventricolul stâng. Energia potențială va fi aicea cam de 4,000,000 erg.; cea Kinetică, evident, ceva mai mărișoară, circulația în arteria pulmonară, cu diametru mai mic de cât cel aortic, fiind mai repede: o putem considera, fără exagerare, egală 150,000 erg.

Prin urmare avem

a) în jumătatea stângă a inimii o energie potențială = 12,000,000 erg. În jumătatea dreaptă a inimii o energie potențială = 4,000,000 erg.

b) în jumătatea stângă a inimii o energie Kinetică = 100,000 erg. În jumătatea dreaptă a inimii o energie Kinetică = 150,000 erg.

În total o energie mecanică de 16,250,000 erg.

De-oarece numărul normal al pulsului este 72 la secundă, deducem, că totalul muncii inimii omenești la secundă ecvialează unei energii (Es) egale:

$$Es = \frac{16,250,000}{60} \times 72 = 19,500,000 \text{ erg.}$$

Această energie mecanică ecvialează unei munci de 0.2 klgm pe secundă, adecă, în limba de toate zilele, așa o putere Es ar fi în stare să rădice 200 gr. la o înălțime de 1 metru la secundă. Tigerstedt o apreciază de 0.14 până 0.28 klgm., iar Herman de 0.28 klgm.

Pentru a ne face o idee justă despre enormitatea puterii mecanice a inimii omenești adaugem următoarele reflexiuni, deduse cu ușurință prin calcul.

Inima produce la secundă o muncă de 0.2 klgm. care ecvialează $\frac{1}{400}$ a muncii

de cal, și $\frac{1}{50}$ a muncii unui om în vrastă.

Așa dar pe o oară am avea o muncă de 720 klgm, pe 24 ore 17,280 klgm., pe un an 6,307,200 klgm., în decurs de 80 ani 504,576,000 klgm.

De-oarece această putere a inimii pune în mișcare pulsul 31 miliarde de ori în de-

Filip Haas și Fii
Fabrica: Sopron.

(20) 3—20

fabricanți de tapete și de stofe pentru mobile în Cluj, strada Unio Nr. 3. Mare asortiment în tapete și stofe de mobile, în perdele de stofă și de dantelă, plapome, linoleie, pânze cerate și tapete veritabile persiane.

Aranjamente complete pentru hotelurile și scalde.

cursul vieții de 80 de ani, să ne închipuim, că o am suma într'una, așa de pildă cum am îngrămădi un grăunte la altul: atunci am primi o forță enormă (504,576 000 klgm!) care întrece cu mult toată puterea unei armate de 4 milioane militari!

B) Aparatul circulator prezintă un sistem închis în sine. Sângele în mișcare exercită neconținut o posesiune pe pereții vaselor din circuit, iar efectul presiunii este căldura, ca forma deosebită a energiei cardiace. — O putem evalua cu ușurință. Suponând din fizică că o muncă de 425 klgm. echivalează unei calorii, atunci 17,280 klgm. ne dau aproximativ 40 de calorii pe zi, adică o căldură ce rezultă din arderea a vre-o 5 gr. de carbon. Sumând aceste calorii din întreaga viață omului de 80 ani, am primi o căldură ce ar rezulta din arderea a vre-o 145 kilograme carbon.

În realitate sunt mult mai mare cifrele respective despre întreaga energie a inimii omenești. Despre pricinile faptului acestuia, precum și despre micile cantități de electricitate, ce însoțesc munca inimii, ca despre chestiuni prea minuțioase și speciale, nu vom aminti nimic.

P. M. C. Hellon S. J.

Reviste.

Silistra a României. Azi se ia ca pozitiv, că Silistra va fi cedată României. Bulgaria va primi în schimb compensații pe linia oștică Enos-Midue și în vest, Macedonia. Protocolul ambasadurilor se va publica însă numai după-ce se va încheia pace cu Turcia. În »Seara« cetim următoarele referitor la felul cum a fost cedată Silistra:

În lumea politică dela noi, după comunicarea știrii în chestiunea Silistrei, părerea care predomină aseară, era aceea că succesul este personal al Regelui Carol, a cărui influență la Viena în special, a fost hotărâtoare pentru obținerea Silistrei.

Regele, ne spunea un cunoscut om politic, ori de câte-ori i-se vorbea de necesitatea mobilizării, sub cuvânt că se va grăbi astfel soluția diferențului româno-bulgar, răspundea în mod invariabil.

»Nu este nevoie, deoarece eu știu că vom avea Silistra fără războiu«.

Niciodată însă, ne-a adăugat acelaș personaj politic, regele nu spunea motivele, cari îl făceau se aibă aceasta siguranță.

Aceste sunt lămuririle pe cari le-am putut obține aseară asupra modului și împrejurărilor în cari ni-s'a dat Silistra.

Mai putem adăoga amănuntul că, după încheierea protocolului dela Petersburg, se va cere un vot de ratificare celor două parlamente al Ro-

mâniei și al Bulgariei și se va fixa o comisiune mixtă pentru stabilirea noii granițe a României la sudul Dobrogei.

Muntele abdice de Scutari pentru 20 milioane. Regele Nichita nu vrea să audă de cedarea orașului Scutari pe sama Albanezilor. Deoarece dorința aceasta este cu totul contrară planurilor Austriei, e justificată îngrijorarea puterilor, că Austria în caz de nevoie, va depărta trupele muntene-grine de sub Scutari, chiar și cu forța armelor.

Eventualitatea aceasta apoi ușor ar putea da ansă unei conflagrații generale, de care puterile ar vrea cu ori ce preț să ferească Europa.

Fiindcă situația financiară a Muntenegrului e foarte zdruncinată și prin urmare nici nu mai e în stare să-și țină pe picior de războiu multă vreme trupele, puterile la sfatul Italiei, sunt gata a oferi regelui Nichita pentru cazul, că-și va retrage de bună voie oștirea dela Scutari, o recompensație de 20 milioane de franci.

Guvernul muntegrin nu s'a declarat încă în privința ofertului, dar se crede, că sfaturile Italiei și ale Rusiei își vor avea efectul dorit. Aceste două puteri ar voi mult, ca Muntenegru să primească recompensația, aplicate fiind de a-i esopera și oare cari compenzații teritoriale din sandșacul Novibasaruului.

Spre pace. Afară de Muntenegru fiecare țară din Balcan și-a ajuns scopul, ce și l-a fixat la începutul războiului. De aceea atât Bulgaria, cât și Grecia, precum și Sârbia doresc încheierea păcii. Cercurile competente din Sofia spun, că nu mai este nice o piedecă pentru ca să se poată subscrie actul păcii prealabile.

Se crede, că actul acesta se va și redacta în curând la Ciataldșa. După aceea apoi regii și miniștrii preșidenți ai popoarelor aliate vor conveni, probabil la Salonic, pentru împărțirea teritoriilor ocupate.

Noutăți.

Sănătatea Papei. În zilele din urmă în presa mondială s'a răspândit fel și fel de știri neliniștitoare despre boala Sfinției Sale Papa Piu. Numărul din urmă al foaiei oficiale din Vatican aduce știrea înbucurătoare că starea sănătății Sfântului Părinte merge spre bine, fiind în afără de orice pericol.

Advocat nou. Dr. Ion Baltariu, avocat aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațională în Alba-Iulia—Gyulafehervár.

„Pasărea albastră.” Cu nrul de azi începem să publicăm, la partea literară, în specimene câteva tablouri din excelenta piesă feerică „Pasărea albastră” de Maurițiu Maeterlinck. Vom vedea prin câte peri-peții trec cei doi copii, cari pleacă într'o lume ideală, unde caută o pasăre albastră,

adecă norocul. Este o piesă de o frumșeță rară, căci ne duce într'o lume ideală, în țara basmelor frumoase.

Mare catastrofă de tren. În zilele acestea s'a petrecut pe linia ferată, ce mergea spre Fiume, o groaznică ciocnire de tren. Acceleratul ce venea dela Budapesta, s'a ciocnit pe linia deschisă cu un povoral ce pleasă dintr'o gară croată. Ciocnirea a fost atât de puternică, încât locomotivele amândouă s'au sfărmat cu desăvârșire. Vagonul restaurant și de dormit au fost făcute puzdării, iar celelalte nimicite cu totul. Au murit imediat patru inși, toți slujbași dela tren, iar cinci au fost atât de grav răniți, încât situația le e absolut desperată. Nenorocirea a cauzat-o un impiecat, care și a uitat, că i-s'a signat apropierea acceleratului și a pornit povoralul împotriva lui. Funcționarul a fost deținut.

Expoziție de copii robuști. În Newyork s'a deschis expoziția de copii robuști, cea mai nouă și mai interesantă varietate americană. Până aci la astfel de expoziții emulau pentru premiul frumșeții corporale, în viitor însă lupta pentru câștigarea premiului se va da între copiii cei mai sănătoși și mai robuști. Frumșeța feții copilului și delicatetea corporală sunt lucruri de a doua mână, cari la nici un caz nu pot rivaliza cu puterea și dezvoltarea trupezască. Oamenii, cu deosebire în America, pun mare preț ca să fie calul sau cănele său de o construcție robustă, pe când la dezvoltarea sănătoasă a copiilor nu au avut vreme să se gândească. Cu deschiderea acestei expoziții acum, voiesc ca în viitor să se intereseze mai de aproape de copiii lor. Copiii expuși vor fi măsurăți exact în privința greutateii, lățimea peptului, puterea musculară, construcția craniului, sistemul osos și rezistența corporală, peste tot vor fi factorii, cari se vor lua în considerare la decernarea premiului.

N'ar strica, ca metoda aceasta să se introducă și la noi, știut fiind că viitorul unui popor rezidă în puterea lui de viață.

Furtună mare. Din portul Hamburg se semnaleză, că în urma unui vifor însoțit de o ploaie torențială 80 de corăbii de ale pescarilor au fost rupte de lanțurile lor și devenind jucării ale valurilor mării, s'au scufundat înecând cu ele și 90 de persoane.

În orașul Hamburg uraganul a pustiit case întregi. Din cauza furtunii mari, vapoarele erau așteptate, nu au sosit la termenul îndatnat, ceace produce mare neliniște și frică.

Necrolog. † Maria Mărculeț în etate de 33 ani a încetat din viața la 20 Martie st. v. 1913 în București. A fost înmormântată Vineri la 22 Martie 1913, în cimitirul satului Daia, Comitatul Odorheiului.

Sirolin
„Roche”

Recomandat de medici în toate
îmbolnăvirile Organelor de respirație.

În morburile plămâni,
Cataruri bronchiale,
Tusă convulsivă,
Scrofuloza copiilor.

Se află în toate Apotecele
cu 4 Coroane sticla.

Partea Literară.

Despre vieța curată.

Indreptar pentru tinerii culti.

de

ANTONIU SZUSZAI.

Trad. de

EMIL TATAR.

(Continuare).

Moartea însă pentru un astfel de om nu înseamnă mântuire, ci servitute vecinică. Recunosc bucuros că nu ajunge fiecare păcătos până la decadența totală. Chiar și din robia aceasta supremă mai este mântuire, ori prin vreun morb, care și l'a câștigat însuși păcătosul, ori că ascultând de glasul conștiinței s'a recules din ghiarele morții; dar totuși rămâne adevărat, că nu este servitute mai urâtă decât sclăvia păcatelor trupești. (De-mi va ceti capitoul acesta vre-un păcătos nefericit, care îngreșat de sine și faptele sale și se ocupă cu gânduri sinistre, deja acum îl rog cu toată iubirea, să lege de suflet observarea următoare: Ți-e greață de tine însuși și vrei să scapi din nefericire? Foarte bine! Dar pentru-ce voiești să te arunci în brațele morții? Cu o astfel de hotărâre, dar tocmai în direcție contrară, poți pași pe calea mântuirii și-ți scapi de osândă bietul suflet. Nici nu-ți dai seamă ce aprcape ești de întoarcere. Fiul cel ră-tăcit, nu s'a întors oare atunci, când era confundat în mizeria și nefericirea cea mai mare? Tocmai desprețuirea și greața de tine însuși e momentul cel mai potrivit pentru întoarcere. Ce ironie a sortii, că oamenii nu văd sclăvia păcatului, ci chiar pe Dumnezeu, dă-tătorul libertății îl privesc de dușmanul libertății. Cu deosebire tinerimea e aplicată să vadă în Dumnezeu o ființă care conduce pe oameni după principii de tot absolutistice. Dumnezeu, acest domn înfricoșat, iată și-a fixat voința sa în zece părăgrafi aspri și pretinde fără milă, să nu ne abatem dela voința Lui. Îți trebuie jug mai greu, decât legile Lui Dumnezeu?)

Dar să ne uităm puțin după culise, să căutăm, să scrutăm numai, că proprie cine are lipsă de legile aceste severe? Oare Dumnezeu? Să mă crezi iubite cetitorule, dar Dumnezeu nu are nici o lipsă de noi. Dacă suntem buni, pentru binele nostru suntem, dacă sunte răi, noi vom trage scurta. Fericirea lui Dumnezeu, nu se mărește prin bunătatea noastră, precum nu-i micșorează fericirea, răutatea noastră. Așadar nu te mai ocupa cu gândul, că Dumnezeu ar avea ceva folos din aceste legi.

Dar atunci pentru-ce ne-a obligat să ținem legile acestea? Numai pentru aceea, fiindcă fără de ele nu ne putem feri, nu putem ajunge la libertate și fericire.

Să luăm numai pe rând poruncile lui Dumnezeu!

În porunca a patra se demândă cinstea și iubirea părinților. Și oare nu e corect ca părinții, pentru multele jertfe să fie răsplătiți cu cinstea și iubirea copiilor? Cum vor putea părinții să crească pe fi, cari nu i iubesc și nu le dau cinstea, ce li se cuvine?

„Se nu ucizi!“ Pentru binele cui s'a dat? Pentru binele nostru al tuturor, căci doar prin preceptul acesta Dumnezeu ia sub scutul său atotputernic viața noastră trupească și sufletească.

„Să nu furi!“ Nu-i lucru cuminte, ca să nu te conturbe nimenea în avutul tău câștigat cu multă sudoare?

„Să nu mărturisești strâmb contra deapropelui tău.“

Oare ce e mai scump pentru mulți oameni decât însași viața? Cinstea, numele bun. Vezi, bunul Dumnezeu, a avut grijă, să ne apere chiar și tezaurul acesta prețios.

Cele dintâi trei precepte, se referesc direct la Dumnezeu, în aceste poftește dela noi, să-L iubim, să-L cinștim și Lui singur să-i servim. Vei cugeta poate, iată totuși s'a cugetat Dumnezeu și la sine.

Dar trebuie să te liniștesc și în punctul acesta. Și în poruncile aceste Dumnezeu numai binele nostru îl voiește, fiindcă știe că nefiind împreunăți cu el prin iubire, cinste și supunere, nu putem ajunge la iarbă verde, fiindcă El e viața și fericirea noastră.

Am lăsat mai pe urmă porunca a șasea, de care se ține și a noua, ca pre cea mai strașnică. Aceasta pentru binele cui a dat-o? Anume pentru binele trupesc și sufletec al nostru. Nu e vorba aici despre subtragerea desfătărilor, ci despre curățenia isvorului vieții omenesti. Dumnezeu voiește ca nașterea și creșterea omului zidit după chipul și asemenarea s'a, să fie cinștită, voiește ca omul să capete dela părinții săi trup sănatos, ca astfel să poată suporta greul vieții. Dumnezeu prin paragraful acesta, ne scutește de boale, suferințe, ruină, servitute și moarte. Șterge paragraful acesta din legile divine și ai dictat sentința de moarte asupra omenimii întregi. Se înecă în mocirla păcatului oricare popor care, nu observă legea aceasta. Gândește-te numai la popoarele kaldeie, asiriene și la măritul popor roman.

Orice lege e o barieră, ori dacă îți place o îngrăditură, o restringere a libertății. Fără lege nu este ordine, iar unde nu este ordine toate se conturbă și se restoarnă: viața singuraticilor oameni, familia, comuna, statul și biserica. Nu milioane de oameni, dar nici doi oameni nu pot trăi fără lege.

Legea e o restringere, dar nici în contra libertății, ci chiar în favorul ei. Legea vrea să impedece numai abuzul ce se face cu libertatea. Ce ai zice dacă ai auzi, că pe culmile Carpaților s'a zidit o cărare pentru turiști, dar nu s'au pus și barierele de lipsă, așa că zilnic ar cădea oameni pe cărările prapastioase, sdrobindu-se de stânci? De sigur, că întreagă presa, ba țara ar cere să fie trași la răspundere, aceia cari au datorința să se îngrijească de bariere, pentru ușurătatea cu care au espus pericolului vieții escusioniștilor. Și tu cutezi să murmuri că Dumnezeu a pus bariere — prin legile sale, — ca să putem înainta sigur pe căile vieții și să ajungem la scopul nostru ultim, fiind astfel scutiți de primejdia căderii în abis — în păcat unde ne-am putea afla moartea? Dumnezeu prin legile sale ne apără libertatea în contra răutății altora și în contra slăbiciunii și orbirii proprii. Ofenzezi pe Dumnezeu și numai dacă presupui că ne-ar fi destinat o soarte de sclavi. Nu, Dumnezeu nu nea zidit spre servitute, ci chiar din contra spre libertate și când omenimea a fost subjugată de păcat, a trimis pe unul născut

Fiul său, să ne elibereze din păcat și să ne câștige darul pierdut. Dumnezeu nu e dușmanul libertății, ci al disordinei și al desfrâului.

(Va urma)

Maurice Maeterlinck.

Pasărea albastră.

Piesă feerică în cinci acte și zece tablouri.

Traducere de

VALERIU CRIȘAN.

PERSOANELE:

Tyltyl	Apa
Mytyl.	Lupul
Lumina.	Boul
Zâna Berylune.	Vaca
Vecina Berlingot.	Taurul
Tyl tata.	Mielul
Tyl mama.	Iepurile
Tyl bunicul	Calul
Tyl bunica.	Stejarul
Frații lui Tyltyl.	Ulmul
Surorile lui Tyltyl	Paltinul
Timpul.	Teiul
Noaptea.	Bradul
Fetița vecinei Berlingot	Chiparosul (cipru)
Cănele (Tylo)	Castanul
Mâța (Tyllette)	Poponețul
Pâinea	Plopul
Zahărul	Salcia
Focul.	

Stelele, Timp posomorit, Intunecimi.

Titlul tablourilor.

I tablou (actul I)	Casa tăietoriului de lemne
II-lea tablou (actul II)	În palatul zânei
III-lea tablou (actul II)	Țara Amintirii
IV-lea tablou (actul III)	Palatul Noptii
V-lea tablou (actul III)	Pădurea
VI-lea tablou (actul IV)	În fața perdelei.
VII-lea tablou (actul IV)	Cintirimul
VIII-lea tablou (actul IV)	Țara Viitorului
IX-lea tablou (actul V)	Rămas bun
X-lea tablou (actul V)	Deșteptarea

Actul prim.

Tabloul I.

Casa tăietoriului de lemne.

O căsuță mică, simplă, modestă. Un cuptor mic în care focul abia mai pălpăie. Requisite de bucătărie, un dulap, un ceas de părete, o roată de tors, apeduct etc. Pe masă o lampă aprinsă. Lângă dulap de-a stânga și de-a dreapta stă o măță și un câine. Între ei amândoi e o bucată mare de zahăr învelită în o hârtie vânăată. Pe părete o colivie rotundă, în care zgriburește o rândunică. Lângă o fereastă e un scăunel. — În stânga o ușă, pe dinlăuntru cu un zar de lemn. În dreapta o altă ușă. — O scară ce conduce în pod. La dreapta două paturi mici, lângă cari pe câte un scaun sunt haine de copii, indoite frumos și puse în ordine.

Când se ridică cortina, Tyltyl și Mytyl dorm fiecare în patul lui. Mama Tyl îi acopere, să pleacă spre ei, și cu un semn de mână chiamă pe tata Tyl, care își vără capul prin ușa întredeschisă. Mama Tyl își ține un deget la buze, să-l facă atent pe tatăl lor, ca să nu facă zgomot. După ce a stins lampa, în vârful degetelor ese prin ușa din dreapta. Scena rămâne cât-va timp intunecoasă, apoi încet începe a străbate o lumină în odaie și lumina aceasta devine din ce în ce tot mai mare. Lampa de pe masă se aprinde de sine, dar făcând acum i-e colorată. Copiii să trezesc.

Tyltyl: Mytyl?

Mytyl: Tyltyl?

Tyltyl: Dormi?

Mytyl: Tu dormi?
 Tytyl: Cum ași dormi, când îți vorbesc.
 Mytyl: Spune-mi, a venit Moș Crăciun?
 Tytyl: Încă nu, numai mâine. Dar micuțul Isus în anul acesta nu ne aduce nimic...
 Mytyl: Pentru ce?..
 Tytyl: Fiindcă am auzit pe mama, când a zis, că n'a avut vreme să meargă în oraș să-i spuie. Dar pe anul viitor vine și pe la noi...
 Mytyl: E mult pân' la anul viitor?
 Tytyl: Încă foarte mult... Dar pe copiii cei bogați pân' acum i-a cercetat scumpul Isus.
 Mytyl: Intr'adevăr?
 T.: Ascultă numai... Mama a uitat lampa aprinsă... Ți-aș spune ceva.
 M.: ?
 T.: Una îți spun, o zic și-o fac... Să ne sculăm.
 M.: Nu-i permis.
 T.: Nu ne vede nime... Vezi fereastra.
 M.: Vine lumină prin ea!..
 T.: Aceea e lumina sărbătoarei.
 M.: A cărei sărbători?
 T.: A sărbătoarei copiilor bogați din vecini. Acolo e un pom de Crăciun. Haida să deschidem...
 M.: Dar ni-e permis?
 T.: Cum se nu fie iertat, doar suntem numai singuri... Auzi muzica? Să ne sculăm (copii să scoală, fug la fereastră, să sue pe scăunel și deschid fereastra. O lumină vie năvălește în odaie. Copii privesc mirați pe fereastră.)
 T.: De aici se poate vedea totul!
 M. (care abia are loc pe scăunel): Eu nu văd nimic.
 T. Ninge. Acum s'a oprit două sănii cu câte șase cai.
 M.: Și din sănii s'au dat jos doisprezece copilași.
 T.: Sunt copile...
 M.: Nu te înțeleg...
 T. (care ocupă singur scăunelul): ocupi tot locul.
 M.: Nici nu stau pe scaun.
 T.: Tacil... Acum se poate vedea pomul...
 M.: Ce fel de pom?
 T.: Pomul de Crăciun... Tu te uiți la păreți?..
 M.: Sigur, că mă uit la păreți, dacă nu mă lași și pe mine pe scaun.
 T.: (ți lasă și ei un loc mic pe scăunel) Ei! Acum încapi? Vezi? Vezi ce lumină e acolo? Câtă lumină!..
 M.: Auzi ce larmă fac?
 T.: Nu-i larmă, e muzică.
 M.: Acum s'au mănânat... Nu mai cântă...
 T.: Pentru aceea nu mai cântă, că s'au oboșit.
 M.: Încă o sanie cu călușei albi...
 T.: Tacil... Tu numai te uită.
 M.: Ce-s acelea aurii, cari atârnă de pe pom?
 T.: Acelea? Sunt jucării, ce ar fi? Săbii, puști, soldați, tunuri.
 M.: Sunt și păpuși, așa-i?
 T.: Păpuși?... Nu-s, acelea sunt jucării, ei nu se joacă cu de-acelea.
 M.: Dar celea dimprejurul mesei ce-s?..

T.: Prăjituri, poame, torte cu cremă...
 M.: Odată am mâncat și eu de-lea, când eram mic...
 T.: Și eu, e mai bună ea pita, numai cât se dă puțin din ea...
 M.: Dar ei au multă... E plină masa... Și toată o mănâncă?...
 T.: Desigur, ce ar face cu ea.
 M.: Pentru ce n'o mănâncă acum?
 T.: Fiindcă nu-s flămânzi...
 M. (mirându-se): Nu? Pentru ce nu-s?...
 T.: Fiindcă mănâncă atunci când vreau.
 M.: Și totdeauna?
 T. Se zice...
 M.: Ce crezi? Toată o mănâncă, sau mai dau din ea?...
 T.: Cui?...
 M.: Nouă...
 T.: Dar nu ne cunosc.
 M.: Măi, dar dacă le-ași cere...
 T.: Nu se cade...
 M.: Pentru ce?...
 T.: Fiindcă-i oprit.
 M.: (bate în palmi) Vai, da frumoase-s!
 T. (entuziasmat) Și cum râd, dar cum râd.
 M.: Și mititeii joacă.
 T.: Haide, haide să jucăm și noi!.. (În bucuria lor joacă și ei pe scăunel).
 M.: Bine ne petrecem...
 T.: Acum le împarte prăjiturile... Le pot lua în mână... Uite cum mănâncă! Mâncă! Mâncă!
 M.: Și cel mai mic... Fiecare capătă două, trei, patru bucăți.
 T.: (plin de bucurie) Vai da bune-s, da fine, da bune-s!..
 M.: (numărând prăjiturile închipuite) Eu am căpătat douăsprăzece bucăți...
 T.: Eu de patru ori douăsprăzece!... Dar îți dau și ție... (Cineva bate la ușă. Tytyl stă mirat.) Cine-i?
 M.: (mirată) Desigur li tata! (Fiindcă nu deschide ușa, zarul acela de lemn, cărțând să deschide și prin ușa jumătate deschisă intră o zână mică, dar bătrână; poartă haine verzi și năframă roșie. Femeia e gârbovă, șchioapă, nasul i-se pleacă spre barbă. Umblă răzimându-să în băț. La tot cazul e o zână.)

(Va urma.)

BIBLIOGRAFIE.

Pentru teatrale dela sate cea mai potrivită piesă e

Ovișoară,

piesă populară în 3 acte de *Octavian Prie*. Umorele sănătos și motivele luate din viața noastră ardelenască o fac una dintre cele mai atrăgătoare opere teatrale. S'a predat pretutindenea cu mare succes. Se află de vânzare la *Librăria seminarială din Blaj* (Balázsfalva) și costă 60 fil. plus 5 fil. porto!

Proprietar, editor: **Vasile Moldovan.**Redactor responsabil: **Augustin Gruția.**

Convocare.

Onorații acționari ai institutului financiar „Măgura” din Șimleu prin aceasta se convoacă la

adunarea generală extraordinară a institutului, care se va ține în Șimleu, la 2 eventual 9 Maiu a. c. d. m. 2 ore în cancelaria advocațională a d-lui dr. C. Meseșian, având să discute și delibereze asupra modificării §§-ilor 5, 20 și 34 din statute, reclamate de tabla regească din Dobrițin și asupra eventualelor propuneri.

Șimleu, la 8 Aprilie 1913 n.

Direcțiunea institutului fin.
 „Măgura” din Șimleu.

(26) 1—1

Restaurantul Wachsmann:

Mâncări alese și bine pregătite.

Vinuri gustoase și ieftine.

Prânzisorul zona 20 fileri.

Abonament lunar ieftin.

□

La cerere trimite acasă:

Vin de masă: litru dela 1—1.60 cor.

Bere „Bock”: duplă Mărțisor, sticla 40 fil.

„Trei stejari”: deschisă, sticla 36 fil.

Apa „Lidya”: sticla 8—12 fileri.

(24) 4—?

Sculptor român.

In atelierul firmei.

Ion și Aurel Cotirlă

sculptori tâmplari și auritori în Oravița română (Oráviczafalu Krasószörény megye).

Premiați cu medalii și diplome dela expozițiile: București, Sibiu, Panciova și Lugoj. Să lucrează: Iconostase (temple), tronuri, jeturi, ripide, chivote etc. adecă întreg aranjamentul bisericesc, în ori ce stil, l'a dorință și în bizantin cu motive românești și cu prețuri absolut solide. La dorință pot veni la fața locului, pe speșele mele, pentru deplina înțelegere asupra lucrărilor. Spre asigurare, nu se cere înainte nici un ban până după predarea lucrului: un favor, ce dela străini nu să poate avea. La cerere servesc cu atestate dela lucrări de până acum. Se capătă chivote și ripide cu prețuri foarte redusă, să se ceară de probă desemnuri.

Rog binevoitorul sprijin Românesc.

(112) 19—25

PICURII DE STOMAC

ai lui BRÁDY.

mai înainte „Picurii de Mariacell”

s'au dovedit de 30 ani încoace de un medicament neapărat trebuincos în fiecare casă. Picurii aceștia au un efect neasămănat de bun la perturbațiunile mistuirei de orice specie la amețeli, arsuri de stomac, constipație, dureri de cap și destomac, greață, insomnie, colica, anemie (lipsa de sânge), gălbineala șcl.

Se pot căpăta în fiecare apotecă. O sticlă costă 1.60 cor., mică — 90 fil., 6 sticle 5.40 cor., 3 sticle mari 4.80 cor., ce se trimit franco, dacă prețul lor se anticipă la

Apoteca lui C. BRÁDY la „König von Ungarn” în Viena, I. Fleischmarkt 2. Depot 5.

Să se aibă grijă la marca cu tipul Maicei dela Mariacell, împachetarea în carton roză și iscălitura de pe tipul clișeului de aci.

(6) 14—25

Dela 1878! S'a dovedit pretotindenea de renume, de obște plăcut și mai presus de orice medicament de casă

BALSAMUL APOTECARULUI A. THIERRY

Veritabil numai cel provăzut cu marca Călugăriței în verde.

Balsamul acesta: 1. E de un efect vindecător neîntrecut în morburile de piept și de plămâni și aduce vindecare chiar și în morburile cele mai îndârjite de felul acesta. 2. Are un efect excelent la inflamațiuni de gât, răgușeli și morburile de gâtlej. 3. Oprește radical tot felul de fierbințeli. 4. Vindecă tot felul de morburile de ficat, de rânză, de intestine, zgârciuri de stomac, strânsuri, astmă, îngrămădire de flegmă, răgușeli, arsuri de stomac (jig), dilatații scl. 5. Are efect vindecător împotriva hemoroidei și altor leziuni genitale. 6. E un purgativ domol, curățește sângele, ajută ficatului și rinichilor, stărnește apetitul și îl promovează. 7. S'a dovedit excelent la durerea de dinți, dinți găuși, la mirosul neplăcut de gură, întrebuințat la clătutul gurii întărește gingiile și face să înceteze mirosul neplăcut provenit din gură sau dela stomac. 8. Are efect sigur împotriva limbricilor. 9. În extern vindecă ori-ce rană, rănire, orbanț, beșici provenite din fierbințeli, copturi, negi, arsuri, degerături, umflături, dureri de cap, vâjele în urechi, săgetături, rheumă și alte defecte ale urechilor.

Să luăm seamă la marca cu Călugărița în verde.

Luând seara, înainte de culcare câte o lingură sau două din balsamul acesta, cu sau fără zahăr, înseamnă o deșteptare din somn sănătoasă.

Orice falsificare, imitație, sau vinderea altor balzamuri sub marca aceasta sunt legal și sub pedeapsă oprite.

12 sticle mici, sau 6 mari, sau 1 special familiară costă 5-60 Kor. Comanda mai mici decât cvantul acesta nu se liferează. La comandă mai mare reducere de preț însemnată. În Budapesta se află la: Apoteca Török József și în cele mai multe farmacii. En gros se află la Thalmayer și Seitz, la erezii Kochmeister, și în drogueria Fraților Radanovits în Budapesta. Unde nu se află în depozit, acolo să comandăm dela:

A. THIERRY. Apoteca la Ângerul păzitor în PREGRADA (lângă Rohitsch-Sauerbrunn). (23) 2-25

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială din Blaj*

Icoana dlui I. HRISTOS și a Preacuratei MARIA

Amândouă fac 4-30 cor. fco. Mărimea icoanelor ⁴/₁₀ cm.

A eșit de sub tipar:

Regulament pentru organizarea învățământului în școlile primare din Arhidieceza gr.-cat. română.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială din Blaj*. Prețul 2 cor.

Se află de vânzare

Portretul Escelenței Sale Dr. Y. Mihályi arhip. și metropolit de Alba-lulia și Făgăraș, — în mărime 32/48 cm. costă fco. — 1.10 cor.

Esecuție foarte frumoasă.

Se află de vânzare la *Librăria Seminarială*.

Viță americană altoită

precum și viță americană pentru altoit, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți, fraizază renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

Serviciu conștiincios. Soluri garantate.

FR. CASPARI

[Nagyküküllő v. Medias-Medgyes. Catalog se trimite la cerere gratis și franco.

În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel, că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal dela dnii proprietari, cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere, ce o pot avea în firma de mai sus. [12] 9-?

Institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

— SIBIU —

Strada Cisnădiei 1-5. Edificele proprii. recomandă

Asigurări împotriva focului pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la	
finea anului 1911	K. 5,275,798-23
Capitale asigurate pe viață achitate	5,146,556-36
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1911	foc „ 127,763,744-
	viață „ 10,981,322-
Fonduri de întemeiere și de rezervă	cor. 2.520,492-

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(13) 20 ?

In atențiunea Onoraților Preoți!

Vinul de care aveți lipsă pentru sfințele Paști, Vă rog a-l procura exclusiv numai dela proprietarul de vii,

Petru Benea din (Șiria) Világos
comitatul Aradului

căci e Român și Vă trimite numai

vinuri bune de deal

pentru a căror manipulare curată e distins cu medalie de argint. Expediază în butoaie de imprumut pe timp de 2 luni, pe lângă următoarele prețuri:

Vinuri vechi: Rizling 86 fil.; alb desert 82 fil.; Roșu de Ménes 100 fil.

Vinuri noi: Rizling 68 fil.; Șiller 66 fil.; alb de masă 64 fileri.

Prețurile sunt semnate după litru. Să expediază dela 50 litri în sus în butoaie; iar în jos în sticle. Sticlele nu să dau imprumut, ci să compută în bani, luându-se în rambursă deodată cu prețul vinului.

(22) 8-14